

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : ९ वी					विषय : भूगोल आणि अर्थशास्त्र		माध्यम - मराठी	
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर		
१	५	१	१	४	गडहिंग्लज पासून पर्यंत	सिंधुदुर्गपासून गडचिरोली पर्यंत		
२	२१	१	प्र.२ ब क्र.५		छतावरील पाणी साठवणे	प्रश्न वगळला आहे.		
३	२०	२	स्वाध्याय प्र.१अ-४		अल्युमिनियम	अॅल्युमिनिअम		
४	४९	१	४/५	१	तारसेवा	शब्द वगळला आहे.		
५	४९	१	६	२	या दोन संस्था राज्यात	या दोन संस्था शिवाय इतर संस्थाही...		
६	४८	१	६	१,२	भारत संचार निगम मर्यादित महानगर टेलिफोन निगम मर्यादित	भारत संचार निगम लिमिटेड महानगर टेलिफोन निगम लिमिटेड		
७	५६	१	२	६	वय रचना	वयसंरचना		
८	५६	१	३	२	वय रचनेवर	वय संरचनेवर		
९	३९, ४०	२	शेवटची ओळ पहिली ओळ		तोडणीनंतर कच्चा माल आहे.	तोडणीनंतर त्यातील साखरेचे प्रमाण कमी होते व वजनात घट होते. ऊस हा नाशवंत स्वरूपाचा कच्चा माल आहे.		
१०	४१	१	७	१	होय.	आहे.		
११	५०	२	चित्र (तळशीर्षक)		अजंठा लेणी	वेरुळ लेणी		
१२	२५	२	चित्र (तळशीर्षक)		एमू शेती	एमू पालन		
१३	५२	२	२	७	रचनेची	संरचनेची		
१४	५३	२	४	२	चौकिमी	चौ. कि. मी.		
१५	५४	१	१	१	चौकिमी	चौ. कि. मी.		
१६	७०	२	३	४	सांख्यिकी	सांख्यिकीय		
१७	७१	२	१	८	कुठे	कोठे		
१८	३७	२	प्र. ३ उपप्रश्न ४		बागामुळे पर्यावरणाचे रक्षण कशाप्रकारे केले जाते ?	प्रश्न वगळला आहे.		
१९	४१	१	१	२	, वाशिम	वगळावे		

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : ९ वी					विषय : भूगोल आणि अर्थशास्त्र	माध्यम - मराठी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
२०	७५	१	२	३	प्रा. आल्फ्रेड मार्शल	डॉ. आल्फ्रेड मार्शल
२१	७५	०१	२	फोटो	प्रा. आल्फ्रेड मार्शल	डॉ. आल्फ्रेड मार्शल
२२	७५	०२	२	४	लिओनेल रॉबिन्स	प्रा. लिओनेल रॉबिन्स
२३	७५	०२	२	फोटो	लिओनेल रॉबिन्स	प्रा. लिओनेल रॉबिन्स
२४	७६	०२	३	१	प्रा. आल्फ्रेड मार्शल	डॉ. आल्फ्रेड मार्शल
२५	७६	०२	०३	२	प्रा. आल्फ्रेड मार्शल	डॉ. आल्फ्रेड मार्शल
२६	७६	०२	०४	१	लिओनेल रॉबिन्स	प्रा. लिओनेल रॉबिन्स
२७	७६	०२	०४	२	लिओनेल रॉबिन्स	प्रा. लिओनेल रॉबिन्स
२८	७९	शिर्षक	-	१	मूलभूत	मूलभूत
२९	७८	०१	उपप्रश्न ४	खालून ४	आल्फ्रेड मार्शल	डॉ. आल्फ्रेड मार्शल
३०	७८	०१	उपप्रश्न ४	खालून ४	लिओनेल रॉबिन्स	प्रा. लिओनेल रॉबिन्स
३१	७८	०१	४	खालून ७	प्रा. आल्फ्रेड मार्शल	डॉ. आल्फ्रेड मार्शल
३२	७९	०२	१	खालून २	या	ह्या
३३	७९	०२	१	खालून १	मागणी व पुरवठा संकल्पना	मागणी व पुरवठा ह्या संकल्पना
३४	८०	०१	०१	०५	संकल्पनांचे	संकल्पनांचे
३५	८०	०१	०४	०२	भागवती	पूर्ण केली.
३६	८०	०२	खालून ३	०१	मुक्त	मुक्त
३७	८१	०१	खालून १	०१	उपयुक्तता	उपयोगिता
३८	८३	०१	०१	०४	उत्पन्नाचे विविध मार्ग	वैयक्तिक उत्पन्नाचे विविध मार्ग
३९	८३	०१	०१	०७	उत्पन्नाचे आधुनिक मार्ग	वैयक्तिक उत्पन्नाचे आधुनिक मार्ग
४०	८३	०१	०१	०७	उत्पन्नाचे आधुनिक मार्ग	वैयक्तिक उत्पन्नाचे आधुनिक मार्ग
४१	८४	०१	खालून १	खालून ४	ग्रामीण भागात समाविष्ट होतात.	ग्रामीण भागात पैशाच्या स्वरूपात किंवा धान्य व वस्तूंच्या स्वरूपात उत्पन्न मिळते. शहरी भागात पैशाच्या स्वरूपात अथवा वेतना

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
						बरोबरच अनुवांशिक लाभ (घरभाडे भत्ता, प्रवास भत्ता, वैद्यकीय लाभ) स्वरूपात उत्पन्न मिळते.
४२	८४	०२	०१	०२ व ०३	व्यक्तिला असे म्हणतात.	व्यक्तिला पुढील विविध मार्गांनी उत्पन्न मिळते.
४३	९१	०१	०२	०१	स्तोत	मार्ग
४४	९१	०२	खालून ?	खालून ?	स्तोत - विविध मार्ग	(वगळावे)
४५	सूचना - क्रमिक पाठ्यपुस्तकात जेथे जेथे "महत्त्व" हा शब्द आला आहे तो महत्त्व असा चूकीचा छापला असून तो "महत्त्व" असा छपावा.					

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : ९ वी					विषय : Geography & Economics		माध्यम - इंग्रजी	
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर		
1	21	2	Q.2B		5. Rain water harveting	cancle the Question		
2	26	2	2	5	Sindudurg	Sindhudurg		
3	34	1	2	1	Yeotmal	Yovatmal		
4	37	2	Q.3	(4)	Q.3 (4)	Cancle the question		
5	40	2	1	3	loses sucrose	loses its weight and sucrose.		
6	50	2	Picture		Ajanta	Ellora		
7	50	Blue box			Palace and wheels	palace on wheels		
8	53	2	2	1	sahyadry	sahyadri		
9	66	2	Q.2	A(4)	Trees	trees		
10	66	2	Q.2	(2)	Maharashtra is	Maharashtra as		
11	68	1	9	1	relation beteen	relation between		
12	78	Q.1	(3)		Studies behavior	studies behaviour		
13	89	Q.3	(5)		Verious	Various		
14	5	2	2	4	Gadhinglaji to Gadchiroli	Sindhudurnagari to Gadchiroli		

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटीचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : १० वी					विषय : Geography & Economics	माध्यम - इंग्रजी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
1	2	fig. No.		1.1		Arctic Ocean to be marked in the map.
					Russia and fiji	Rassia and fiji names to be deleted.
						Following to be maked in the map - 1) Equator 2) Tropic of cancer 3) Tropic of Capricorn 4) Prime Meridian
2	6	1	2	5, 6, 7	A region may be based on the association of activities in a Central Place	Sentence to be deleted
3	6	1	4	4	on the other hand, the Poltical	The Political and administrative
4	7	1	3	3	natural	Physical
5	9	2	Q.4	Q.4	Western plains (5) Mahanadi detta -	delete.
6	11	2	1	7	Dehra Dun of dum valleys	for example - Dehra dun, Kotli dun, Patil dun etc.
7	11	2	2	2	The south of Himadri or graeat Himalaya	North of Shiwalik
8	12	2	2	07	The ladakh has turned into a high altitude desert or what	The entire ladakh region can be described as a 'cold desert'.
9	13	02	1	1	If occupies arunachal pradesh and Bhutan	If occupied arunachal pradesh
10	13	2	1	3	The Assam Himalaya as have a number of passes	The eastern himalayyas have a number of passes
11	14	1	1	8	There are known by various local namesMizo hills etc.	Delete
12	23	1	Colour box	03	3, 43, 328	3, 42, 239
13	24	1	1	3	Seif or Barkhan	Seif and Barkhan
14	25	1	3	2,3	and experiences a high range of temperature and very long rainfall	delete

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
15	25	1	4	3	This soil is fertile but it is devoid of water	This soil is fertile but it is dry
16	25	1	5	1,2	The soil of the Rajasthan desert remains dry.	The soil of the Rajasthan Desert is prone to wind erosion.
17	25	1	4	4	wild Ass in the Rann of kachchh	delete
18	26	1	4	6	living in different conditions	delete
19	26	2	1	1,2,3	other mammals of wild cat	delete
20	31	1	3	5,6	Desert safaris on camels haveJaisalmer	delete
21	34	2	2	14,15	Ghaggar is in Haryana	delete
22	35	1	3	3	Banar	Bhangar
23	35	1	4	1	Dry, deciduous	The Siwalik area is the richest area of this region in terms of floral and faunal diversity dry deciduous
24	35	2	1	2,3,4	The Silkworm max and honey	delete
25	35	2	1	8	wild boar	delete
26	35	2	2	8	and Ludhiana	delete
27	39	2	Q.2B	2	Panjabi Culture	Culture of Punjab Haryana Plain
28	41	1	2	-	The upper Ganga in west bengal.	The plain is drained by the Ganga and its tributaries. The central plain region divided into following subdivisions. The Uppar Ganga plain. The Middle Ganga plain. The lower Ganga plain.
29	41	1	3	1	The Ganga belt.....	The central plain
30	41	2	2	1	The Low lying.....	The uppar Ganga plain extends average 550 km long and average 380 km wide. It is located in western Uttar Pradesh. The low lying.....

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
31	41	2	3	1	The Middle Ganga.....	The Middle Ganga plain extends average 600 km long and average 330 km wide. It is located in eastern Uttar pradesh and Bihar.
32	42	1	1	1	The lower Ganga plain has.....	The lower Ganga plain has located in west Bengal, The plain has.....
33	42	1	3	1,2	The Middle Ganga plain Son etc.	In the Middle Ganga plain the rivers flowing gently make several meanders and oxbow lakes in the plain
34	44	2	6	1	The lower Ganga.....	The eastern part of Central Ganga.
35	46	1	1	2	or the sunderbans. It is	or the Sunderbans. It extends in the west Bengal and Bangladesh.
36	49	1	Q.2	2	Central plain	Central Plain of Ganga
				5	Lower Ganga Plain	Central Plain
			Q.2	B 1	Central Plain	middle Ganga plain
				2	The Delta Region	Natural Vegetation and Animal life in Delta region
			4	Central	Upper Ganga	
			Q.3	3	Central Plain	Central Plains of Ganga
37	51	2	2	8	most of the river origination in this.....	Most of the rivers originating from north in to
38	53	2	5	3.4	western part of Madhya Pradesh to Bihar in the east	western part of Gujarat to Bihar
39	54	1	3	7	Months	Months. The rainy season is from June to September and the annual rainfall is between 750 mm an 1500 mm
40	54	1	6	1	in regions.....	in the eastern regions.
41	55	2	5	3	in this region	in this region. The other major crops grown in the area wheat, rice, Jowar, Maiz bajara, gram, mung, urad and soyabean.
42	58	2	Q.2	2	Central plateau	Central Highlands
43	62	2	4	8	750 mm	700 mm

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
44	63	1	3	1	Tamilnadu, Karnataka	Tamilnadu, Andhra Pradesh & Karnataka
45	63	2	3	4	tigers, Dhole, sloth bear	tigers, wild dogs, sloth Bear
46	64	2	1	7	Tamilnadu upland	Tamilnadu uplands, 'Bharat Natyam, - a dance form is the cultural heritage of Tamilnadu
47	65	2	2	13,14	quantities in the eastern in the west.	quantities on the plate of Maharashtra, Karnatak and Chandrapur
48	66	1	3	1	Bengalury	Hyderabad, Bengaluru
49	67	1	Q.1A	3	(Black, Gray, Desert, Pink)	(Black, Gray, Desert, Red)
50	67	1	Q.1B	3	Hyderabad	Chandrapur
51	97	1	Q.1B	2	Udagamundalam (Ooty)	Koyna
52	67	1	Q.1B		Colum 'B' Hill Station	Earthquake prone region
53	67	2	Q.3	3	Peninsular	Deccan
54	70	2	2	16	into the Gulf	into the gulf of Khambhat in Arabian sea
55	70	2	3	2	Western Ghats is Known	Western Ghats in Maharashtra, Goa and Karnataka states is known.
56	70	2	3	3	Malbar	Karwar
57	71	1	2	1	The southern most.....	The Coastline of kerala is known as Malabar coast. The Southern most
58	76	1	6	6	Centres	Centres eg Renigunta
59	71	2	5	3	black panthar	delete
60	72	2	1	5	and koragas are found	and koragas in kerala are the main tribes
61	72	2	2	6	Port locations e.g.	Port locations e. g. Mumbai, Thane, Surat, record high densities.
62	73	2	4	2	non-agricultural	delete
63	73	2	4	9	Central sahyadris	Karnataka
64	74	1	2	1-8	Rugged fopography across between the	Delete
65	74	2	1	3	importance like	importance e.g. - Raigad, Gokarna, Ganpatipule, Guruvayur.

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
66	74	2	2	1-7	The western ghats region resevers of minar.....	delete
67	74	2	4	7	Problems	Problems e.g. landslides, water pollution, floods, excessive, mining etc.
68	77	1	3	13,14	like channel and Visakhapatnam	delete
69	77	2	3	1	islands, inlets or reefs	islands, inlets and reefs
70	77	1	5	4	2000	1999
71	79	1	1	7,8	Sloping in all directions and finally moving into the	delete
72	80	1	1	1	The inhabitants of this	The inhabitants of Lakshadweep island
73	80	2	1	6	from these islands	fisheries are develop on the large scale around Adaman and Nicobar islands. (New para)
74	85	2			Scale 1 cm - 400 milion Scale 1 cm - 10,000 Rs.	(fig. No. 9.3) (fig No. 9.4)
75	85	2	1	1	These bars do not have any specific with but	delete
76	87	1			Exercise 1 and 2 only	delete
77	87	2			fig. No. 9.7	delete
78	6	2	3	5	high relief, lowlying plains, hot and cold climats dry and wet conditions, fertile and infertile soils, heavy rain to low rainfall	high to low relief, hot to cold climate, dry to wet climate conditions, fertile to infertile soils, heavy to low rainfall.
79	38	2	4	8	alkali-soil	alkaline soil
80	43	1	2	3	have Bargad	have trees like Bargad
81	46	1	1	1,2	The ganga Delta is also know as the ganga Brahamaputra Delta or the Sunderbans.	The Ganga- Brahamaputra Delta is also known as the Sunderbans.
82	47	2	3	10	wetland ecosystems. Many are now	Wetland ecosystems. The Valley is also known for orchids. Many are now.
83	57	1	5	6	and papier - mache	and paper - mache
84	62	1	1	1	In Karnataka the plateau region is called as Maidan. The Maidan has an	In Karnataka the plateau Maidan, has an

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इ. १२ वी भूगोल-मराठी व इंग्रजी माध्यमाच्या पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

* सुधारित मजकूरांची नोंद अवश्य घ्यावी.

* सन 2014-15 मध्ये इ. १२ वी भूगोल-मराठी माध्यम पाठ्यपुस्तकाच्या पुनर्मुद्रितामध्ये मजकूर सुधारित करण्यात आला आहे.

इयत्ता : १२ वी					विषय : भूगोल	माध्यम - मराठी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
१	३	आकृती क्र. १.२			स्थूल जन्मदर	जन्मदर
२	३	आकृती क्र.१.३			स्थूल मृत्युदर	मृत्युदर
३	१४	२	चौकटीमधील		भारत हे निधर्मी	भारत हे धर्म निरपेक्ष राष्ट्र
४	१४	२	तक्ता	१.४	२. मुस्लिम	२. इस्लाम
५	१०	नकाशा क्र. १.७			सूचिमध्ये घनता (लोक. प्रति/चौ.किमी)	घनता (लोक प्रति/चौ.किमी)
					<5 05-15 15-25 25-35 35-45 45-60 60-75 >75	< 10 10-75 75-150 150-300 300-450 450-1000 1000-5000 >5000
६	१५	२	२	१	भाषांच्या वितरणामध्ये	भाषांच्या प्रसारामध्ये
७	३७	२	६	३-६	पदार्थ	उत्पादने
८	४१	आकृती क्र. ३.४			गव्हाखालील क्षेत्र (हेक्टर्स)	गव्हाखालील क्षेत्र (%)
१९	३२	२			भटके पशुपालन	caption मध्ये घेतला आहे. यावर आधारित प्रश्न विचारू नयेत.
२०	५१	२	प्र.२	१	१. घोषयात्रा	वगळला आहे.
२१	५१	२	प्र.४	१	१. घोषयात्रेची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ?	वगळला आहे.
२२	६८	आकृती क्र. ४.५			कच्चे तेलनिर्मिती करणारे प्रमुख देश -	सुचीमध्ये कच्चे तेल bbl/day याचा अर्थ बॅरल्स प्रति दिन उत्पादन
२३	७२	१	प्र.१	ब	'ब' स्तंभ (क) पिंच ब्लॅड	सर्वात जड घटक

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
२४	७२	२	प्र.५	१ ३ ३	खनिजांचे वर्गीकरण भारतातील लोहखनिजाचे वितरण कोळशाची निर्मिती	खनिजांची घडण नैसर्गिक वायूचे महत्त्व :- - कोळशाची निर्मिती व उपयोग
२५	७७	आकृती क्र. ५.५			सूती वस्त्रोद्योग : -----	वस्त्रोद्योग : -----
२६	८१	आकृती क्र. ५.३			अन्न प्रक्रिया उद्योग : स्वॅश उत्पादक देश	अन्नप्रक्रिया उद्योग : पेय उत्पादक देश
२७	९०	१	प्र. १	अ	१)	प्रत्येक उपप्रश्नात पर्याय अधिक एक यानुसार वाढविला आहे.
२८	११२	आकृती क्र. ७.६			पोर्ट अटास्टा	पोर्ट ऑगस्टा
२९	११२	आकृती क्र. ७.६			ऑस्ट्रेलियातील लोहमार्गाची किनाऱ्यावरील स्थानकांची नावे आहेत.	लोहमार्गाच्या दुसऱ्या स्थानकांची (अंतर्गत) नावे ही दिली आहेत.
३०	१११	१	१	४	जर्मनीत - ऑटोबान्स	जर्मनीत ऑटोबान्
३१	१३७	तळटीप			---	विस्तारीकरण : GDP - Gross Domestic Products PPP - Purchasing Power Parity HDI - Human Development Index
३२	१३२	२	२	६	महाबूल - हक	महबूब - उल् - हक
३३	१२८	२	५	५	हा दारिद्र्य वर्तुळाचा एक भाग आहे.	वगळले आहे.

तळटीप -

- १) प्रश्न क्रमांक १ (अ) मधील रिकाम्या जागी असलेले उपप्रश्न स्वरूप बदलेले आहे. वाक्याची सुरुवात रिक्त स्थानाने करू नये.
- २) पाठ्यपुस्तकातील प्रकरणानुसार आलेले नकाशे त्यातील रंगसंगती बदलली आहे. त्यामध्ये अधिक सुस्पष्टता येण्यासाठी हा बदल केला आहे.
- ३) प्रकरणानुसार असलेल्या काही नकाशा सूचींमध्ये बदल केला आहे.
- ४) प्रकरणाच्या शेवटी असलेल्या स्वाध्यायातील काही प्रश्नांमध्ये आशयानुसार बदल करण्यात आला आहे. वरील बाबींची नोंद अवश्य घ्यावी.

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : १२ वी					विषय : Geography	माध्यम - इंग्रजी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
1	3	Fig.	1.2		Crude Birth rate	Birth rate
2	3	Fig.	1.3		Crude death rate	Death rate
3	14	Table 1.4			Muslim	Islam
4	52	Q.2			Trance humance	Deleted
		Q.4			What is the Characteristics of transhumance ?	Deleted
5	71	Q.	1	B	c) Pitchblende	Heaviest element
	71	Q.5		1	Classification of minerals	Occurance of minerals
				3	Distribution of iron ore in India	Importance of Natural gas
				4	Formation of coal	Formation and uses of coal
6	80	Fig.	5.3		Soft drink	Squash
7	90	I	Q.1	(A)		Fourth option is added in the subquestions.
8	113	Fig.	7.6		Port Atasta	Port Augusta
	112	1	II	5	Autobans	Autobahn
	113	Fig.	7.6		In Australia Map, only. Coastal Railway Station's names are given.	Inner land station's also mentioned.

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : ९ वी					विषय : इतिहास - राज्यशास्त्र	माध्यम - मराठी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
१	२	नकाशा			एगियन समुद्र	एजियन समुद्र
२		नकाशा			प्राचीन ग्रीस	अद्ययावत पहावा
३	६	१	१	३	इतिहास पूर्व कालखंड	वगळावे
४	६	२	२	४	या संस्कृतींना	या कालखंडास
५	७	२	१	७	कालखंड लिबी	कालखंड एफ. डब्ल्यू. लिबी
६	७	२	२	१	नगररचना	हडप्पा संस्कृतीची वैशिष्ट्ये : नगररचना
७	७	२	२	४	हडप्पा कालीन संस्कृतीच्या	हडप्पा संस्कृतीच्या
८	८	नकाशा			नकाशा	अद्ययावत नकाशा पहावा
९	१०	१	२	३	आलेल्या लिपीची	आलेल्या चित्रलिपीची
१०	११	२	२	४	मगध	वगळावे
११	१२	२	७	२	अखंड गायन होय	गायन कसे करावे याचे विवेचन होय.
१२	१३	१	१	१	आकाशातील	अवकाशातील
१३	१४	२	१	७	या सुंदर	या सुशील
१४	१८	१	३	२	कुरेशी	कुरैश
१५	१८	२	२	९	'हिजरा'	'हिजरत'
१६	१९				अरब साम्राज्य नकाशा	अद्ययावत पहावा.
१७	२३	१	१		अ) मध्ययुगीन सामंतशाही हा परिच्छेद	अद्ययावत पहावा.
१८	२३	१	२	४	जर्मनिक टोळ्यांनी	जर्मनिक हूण टोळ्यांनी
१९	२३	१	३	५	हॉलंड	हॉलंड (नेदरलँड)
२०	२४	१	४	१३,१४	भूदासाचा	भूदासाचा (सर्फ)
२१	२५	२	२	१	सामंतशाहीची भारतीय संकल्पना	भारतीय सामंतशाहीची संकल्पना
२२	२६	१	२	९	आर्थिकदृष्ट्या	आर्थिकदृष्ट्या
२३	२८	१	२	८	बायबलातील	बायबलमधील
२४	२८	१	२	१	प्राग	प्रेग

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
२५	२९	१	१	५	स्विट्झर्लंडमधील कॅलव्हिन पंथाचा तो संस्थापक होता.	हे विधान बगळावे.
२६	३०	१	१	२	आईलबर्न	ओलीबर्न
२७	३०	१	१	३,१०	व्हिटन्बेर्ग	वितेनबर्ग
२८	३१	१	स्वाध्याय		योग्य जोड्या लावा. (ब गट) क) प्युरिटन	प्रॉटेस्टंट
२९	३३	२	१	४	डोनेटेलो	डोनेटो ब्रमान्ते
३०	३३	२	४	२	योहान गटेनबर्ग	जोहान्स गुटेनबर्ग
३१	३६	२	स्वाध्याय		योग्य जोड्या लावा १) योहान गटेनबर्ग	१) जोहान्स गुटेनबर्ग
३२					ग) गलिव्हर्स ट्रॅव्हल्स	ग) गलिव्हर्स ट्रॅव्हल्स
३३	४१	२	५	४	हॉलंड	हॉलंड (नेदरलँड)
३४	४४	१	चौकट		२) हरग्रीब्ज ५) एंडमंड १४) रॉबर्ट	२) हरग्रीब्ज ५) एडमंड १४) रॉबर्ट
३५	४७		नकाशा		अमेरिकन तेरा वसाहती	अमेरिकन भू-भागावर तेरा ब्रिटीश वसाहती नकाशा अद्ययावत पहावा.
३६	५३		स्वाध्याय		प्र. २४) 'शुगर अॅक्ट' का झाली ?	४) 'शुगर अॅक्ट' का निर्माण झाली ?
३७	५८	२	५	१	राज्यशास्त्रात अभ्यास करतो ?	अ) राज्यशास्त्रात अभ्यास करतो ?
३८	७१	१	३	१	राज्यशास्त्राचा करायचा ?	ब) राज्यशास्त्राचा करायचा ?
३९	७२	२	१	१	संविधान म्हणजे काय ?	(अ) संविधान म्हणजे काय ?
४०	७२	२	२	१	राज्यघटनेची गरज	(ब) संविधानाची गरज (राज्यघटना)
४१	७३	१	२	१	भारताची संविधान सभा (घटना समिती)	(क) भारतीय संविधान समिती (घटना समिती)
४२	७३	१	२	१८	आणि १७ दिवस	आणि १८ दिवस
४३	७४	१	१	५	लोकशाही हा एक शासन प्रकार की	लोकशाही हा एक असा शासन प्रकार आहे.
४४	७४	१	१	१	सरनामा / प्रास्ताविका / उद्देश्यपत्रिका	(ड) संविधानाचा सरनामा / प्रास्ताविका / उद्देश्यपत्रिका

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
४५	७४	२	२	चौकट	सरनामा प्रास्ताविका	भारताचे संविधान (सरनामा) उद्देशिका
४६	७४				भारताच्या संविधानातील मजकूर	अद्ययावत पहावा.
४७	७६	१	चौकट १	६	गेलेल्या अधिकारांचा	गेलेल्या मूलभूत अधिकारांचा
४८	७६	१	३	१	अधिकार म्हणजे काय ?	(अ) अधिकार म्हणजे काय ?
४९	७७	२	१	१	आपले मूलभूत अधिकार	(ब) भारतीय राज्यघटनेत नमूद केलेले मूलभूत अधिकार
५०	८०	१	२	२	मात्र	वगळावा
५१	८०	२	२	५	अधिकार असे म्हणतात.	अधिकार असे म्हणतात. जेष्ठ समाजसेवक अण्णा हजारे यांच्या नेतृत्वाखाली अनेक
५२	८१	१	१	१	मानव अधिकार	(क) मानव अधिकार
५३	८१	१	१	२,३	या अधिकारांना 'मानव अधिकार'	या अधिकारांना 'मानवाधिकार'
५४	८४	१	२	१	आता आपण	मूलभूत संकल्पना : आता आपण
५५	८५	१	१	२	हे नियम	या अटी
५६	८५	२	१	६,७	भारतात सध्या कोणता पक्ष विरोधी राजकीय पक्ष आहे ?	वगळावे
५७	८५	१	चौकट	६	४) ५)	४) ५) ६) भारतात सध्या कोणता विरोधी पक्ष आहे ?
५८	८५	२	२	१	प्रत्यक्ष निवडणूक	(फ) प्रत्यक्ष निवडणूक
५९	८६	१	१	३	इतर	सह
६०	८६	२	चौकट	१३	७१४ लाख	७१ कोटी ४० लाख
६१	८६	२	२	१	सोबतच्या चित्रात महाराष्ट्र	सोबतच्या चित्रात उदाहरणासाठी महाराष्ट्र
६२	८७	गडचिरोली नकाशा			आहेरी	अहेरी
६३	८७	२	२	१	इलेक्ट्रॉनिक मतदान यंत्र	(ज) इलेक्ट्रॉनिक मतदान यंत्र
६४	८८	१	३		नोकरीची संधी	चौकटीत मजकूर घ्यावा.

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : ९ वी					विषय : History & Political Science	माध्यम - इंग्रजी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
1	1	1			Title line Greek	Greek Civilization
2	1	2	2	1	Thucididij	Thucydides
3	2			Map	Ancient Greece	Make Correction as per shown in the map of Ancience Greece
4	4	Pink box		6	height of the	tall temple
				7	erected	studded
				10	jevellion	Javelin
5			2	4	wholely Soul	Completely
6	5	2	Exercise		Q.2 (2) Write Q.3 (3) Greek ? (Every question on page) Q.5 (3) filed	Give the information on Greece ? field
7	6	1	1	1	lacs	lakhs
8	7	1	2	4	Surkotola	Surkotadra
9	7	1	2	5	Harappah	Harappan
10	7	2	2	5	Libi's Carbon	F. W. Libi's Carbon
11	7	2	3	Title	Town planning	Chara cteristic of Harappan Civili- zation?
12	8			Map	Ancient India	see the latest Map
13	10	2	1	7	If it is Supposed in	Delete
14	10	2	3	2	Zelum Bias	Jhelum, Beas
				3	Saraswati	Sarswati
15	11	1	7	9	acquisition	acquisition
16	12	1	2	3	Their houses grass.	with that ched roofs.
17	12	2	3	2	go to	proceed to
18	12	2	6	8	alert	conscious
19	12	2	7	3	singing continuously	study of music

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि- च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
20	13	1	2	2	Inrda	Indra
21	13	2	1	3	is Jina or Jain	Delete
22	Eight fold Path				3) Slender	Slander
23	16	1	4	6	Sinnery	Sin
24		Exercise			Q.1 A2) an A daze 10) twenty forth 11) Celebacy	a mace twenty fourth Celibacy
25	17	1	Exercise		Match the pairs b) Darvin	Darwin
26	18	1	5	7	set	laid the
27	18	2	1	2,3	Qureshi	Quraish
28	18	2	2	4	complied	compiled
29	19	1	1	5	Hijrat	Hijri
30	19	1	3	4	Jakat	Zakat
31	20	Map of Africa			Africa	See the latest Map
32	21	1	3	4	Qusida	Qasida
33	21	1	3	15	Aljebra	Algebra
34	21	2	Pink box		theoretic Cardova	theocratic Cardaba
35	22	1	Exercise		4) Complied 5) Umer, Bakra	Compiled umar, Bakr
36	23	1	2	5	border attacked	border frequently attacked
37	23	1	2	5	Germanic tribes	Germanic hun tribes
38	23	1	3	4	Sharleman	Charlemagne
39	24	2	1	17	most lesser	lowest lords
40	26	1	1	11	relations	lineage
41	26	1	3	7	Chh.	Chhatrapati
42	26	2	2	21	Chiristinity	Christianity
43	27	Exercise			Q.1 A(2) Sharleman	Charlemagne
44	28	Exercise			Q.4 A(2) Sharleman	Charlemagne

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
45	29	2	2	6,7	Zwingly was..... in switzerland.	Delete
46	32	1	Exercise		(B) Match the pairs. (C) Pioneer of Puritan Sect	(C) Pioneer of Puritan Sect.
47	34	1	1	1	Vinchi	Vinci
48	34	1	3	1	Michael Angelo	Michael - Angelo
49	34	2	1	5	David and Moses	Doneto Bramate
50	34	2	4	3	Yohan Gutenberg	Johannes Guttenberg
51	38	1	Excercise		(B) Match the pairs (1) Yohan Gutten berg	Jonannes Guttenberg
52	38	1	Excercise		Q.2 (2) on (4) on	about about
53	40	2	5	9	full	optimum
54	42	1	4	2	Naplian	Napolean
55	42	1	5	1	Due to	the
56	42	1	5	3	to develop	helped to develop
57	42	1	5	7	developed	their development
58	42	1	6	9	Thread cotton	Staple fibre
59	42	2	1	3	Holland	Holland (Netherland)
60	43	1	4	5	remained man	dipicted the realistics of common man
61	43	1	5	3	People speedily	communication improved drasticall
62	43	2	3	7	Squizzed	Squeezed
63	44	1	3	10	Water was.....	polluted water
64	44	1	3	17	had lives	People died
65	44	1	3	19	lifes	lives
66	44	1	3	20	on dangers	were endangered
67	Map of British Colonies				The 13 British Colonies	See the lates map
68	74	1	Yellow box		guarantee rights	guarantee Fundamental rights.
69	78	1	4	1	But	Delete

अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
70	83	2	1	5-7	Do you..... Currently ?	Delete
71	83	2	Yellow box	4) 5)	4) 5) 6) Do you know the names of main opposition party in India Currently?	4) 5) 6) Do you know the names of main opposition party in India Currently?
72	84	1	1	4	two election commissioners	two other election commissioners.
73	84	2	3	1	Here is the map	For Example, here is the

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे ४११ ००४.

परिपत्रक क्र. रा. मं./ पापुअ/५/४०८५/ इयत्ता १२ वी राज्यशास्त्र दिनांक : १४/६/२०१४

विषय - इयत्ता १२ वी राज्यशास्त्र या विषयाच्या पाठ्यपुस्तकातील प्रकरण क्र. ७ मधील माहितीच्या काही चौकटी व रंग काढून टाकलेबाबत

राज्यातील सर्व उच्च माध्यमिक शाळा / कनिष्ठ महाविद्यालये यांना या परिपत्रकान्वये कळविण्यात येते की, इयत्ता १२ वी राज्यशास्त्र विषयाच्या मराठी व इंग्रजी माध्यमाच्या पाठ्यपुस्तकातील काही चौकटीतील माहितीची उपयुक्तता व विद्यार्थ्यांचे हित लक्षात घेवून अभ्यासमंडळाने प्रकरण क्र. ७ मधील पुढील माहितीच्या फक्त चौकटी व रंग शैक्षणिक वर्ष २०१४-१५ च्या अधिप्रमाणित प्रतीमध्ये काढून टाकले आहेत.

१. नारायण मेघाजी लोखंडे
२. श्रीपाद अमृत डांगे
३. डॉ. दत्ता सामंत
४. जॉर्ज फर्नांडीस
५. महेंद्रसिंह टिकेत
६. गोदावरी परुळेकर
७. सावित्रीबाई फुले व महात्मा ज्योतिबा फुले
८. महर्षी धोंडो केशव कर्वे

तरी सुधारित आवृत्तीमध्ये याप्रमाणे केलेला बदल संबंधित मुख्याध्यापक / प्राचार्य यांनी शिक्षक, विद्यार्थी व पालक यांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

स्वाक्षरीत
सचिव
राज्यमंडळ, पुणे

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : 11 वी					विषय : Economics	माध्यम - मराठी												
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर												
१	९	उजवा	२	३	७४.००	७४.०४												
२	२३	उजवा	६	आ.	कमी गुंतवणूक → कमी भांडवल निर्मिती	कमी भांडवल निर्मिती → कमी गुंतवणूक												
३	३६	डावा	२	२	सततच्या धूप होण्यामुळे	सततच्या जमिनीची धुप होण्यामुळे												
४	३९	डावा	२	३	ऋणात्मक होता. वृद्धीदरात	ऋणात्मक झाला. त्यामुळे वृद्धीदरात												
५	५८	डावा	१	१	भूमार्गापूर्वी	वाहतुकीचे प्रकार												
६	५८	उजवा	४	२	स्टेशनांना जोडतात.	स्टेशनांना जिल्हा रस्ते जोडतात.												
७	५९	डावा	४	शेवट	(स्थानांतर)	रद्द समजावा.												
८	५९	उजवा	४	१	दळणवळणाची साधने - संपर्क साधने	संपर्क आणि दळणवळणाची साधने												
९	६०	उजवा	७	१	आता	आज												
१०	६४	उजवा	२	२	याशिवाय चौकशीचा उद्देश	या शिवाय संकलनाचा उद्देश												
११	७२	उजवा	शेवटची ओळ		<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>कुटुंबातील व्यक्ती</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>कुटुंबे</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> </table>	कुटुंबातील व्यक्ती	2	3	कुटुंबे	3	4	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>कुटूंबातील व्यक्ती</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>कुटुंबे</td> <td>4</td> <td>4</td> </tr> </table>	कुटूंबातील व्यक्ती	2	3	कुटुंबे	4	4
कुटुंबातील व्यक्ती	2	3																
कुटुंबे	3	4																
कुटूंबातील व्यक्ती	2	3																
कुटुंबे	4	4																
१२	८६	डावा	खालून		$\text{गणितीय मध्य} = \frac{\text{सर्व संख्यांची बेरीज}}{\text{एकूण संख्या}}$	$\text{गणितीय मध्य} = \frac{\text{सर्व पदमुल्यांची बेरीज}}{\text{एकूण पदसंख्या}}$												
१३	९२	डावा		८	5000, 7000, 8000, 4000, 6500, 5500	6000, 5000, 7000, 8000, 4000 6500, 5500												
१४	१०२	डावा	१ अ	१ अ	1..... हे वस्तुस्थिती दर्शक (गणितीयमध्य / बहुलक / मध्यगा / भूमिती)	1..... हे वस्तुस्थिती दर्शक..... (गणितीयमध्य / बहुलक / निर्देशांक / भूमितीयमध्य)												

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : 11 वी					विषय : Economics	माध्यम - इंग्रजी								
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर								
1	9	R	2	5	74%	74.04%								
2	23	R	2	Diag	Low investment Low Capital Formation	Low Capital formation Low investment								
3	29	L	6	1	3. Cyclical unemployment	d. Cyclical unemployment								
4	29	R	2	1	4. Structural unemployment	e. Structural unemployment								
5	66	R	4	1	7. Statistic and globalization	7. Statistic and globalization Process								
6	67	L	1	3	Importance of Statistics	Importance of Statistics in Economics								
7	72	R	6	4	It is called array..... frequency distribution	It is called array. The term frequency array in frequency distribution								
8	72	R	7	1	Solution It is order	Delete								
9	72	R	6	1	e-g. array the following data in ascending order. 4, 6, 4, 4, 5, 3, 2, 7, 4, 3, 2, 5, 4, 3, 5, 2, 4, 3, 4 <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"><tr><td>No. of Persons.</td><td>2</td></tr><tr><td>Frequency</td><td>3</td></tr></table>	No. of Persons.	2	Frequency	3	e-g. array of 20 families is given in following data in ascending order 4, 6, 4, 6, 5, 3, 2, 7, 4, 3, 2, 5, 4, 3, 5, 2, 4, 3, 4, 2 <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"><tr><td>No. of Persons.</td><td>2</td></tr><tr><td>Frequency</td><td>4</td></tr></table>	No. of Persons.	2	Frequency	4
No. of Persons.	2													
Frequency	3													
No. of Persons.	2													
Frequency	4													
10	86	L	3	1	According to Clark	According to J. B. Clark								
11	90	L	5	1	By more	by mere								
12	103	L	1	4	Mean / Mode / Median / geometric	Mean / Mode / geometric Mean / Index number								

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचा / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : ११ वी					विषय : तर्कशास्त्र	माध्यम - मराठी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
१	३६	डावी	प्र.११	उदा.१३	$\therefore (p.m)$	$\therefore \sim (p.m)$
२	३६	उजवी	प्र.११	उदा.१९	$IX \therefore \sim P. \sim (mvL.)$	$IX \therefore \sim P. \sim (M. L)$
३	३४	उजवी बाजू	प्र.८	१	खालील युक्तिवादाकारापैकी कोणते वैध आणि कोणते अवैध आहे ते सांगा	हा प्रश्न रद्द समजावा
४	३५	डावी	प्र.९	१	योग्य आहे की अयोग्य ते सांगा	सत्य आहे की असत्य ते सांगा
५	३५	डावी बाजू	प्र. ९	उदा.७	$\equiv \sim q. (p.q) \supset r\}$	$\equiv [\sim q. (p.q) \supset r\}$

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : ११ वी					विषय : तर्कशास्त्र	माध्यम - इंग्रजी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
1	20	Right Table			$p \vee \sim q$ T T F T	$p \vee \sim q$ T T F T
2	24	Ex-2			$/ \sim I. \sim S$	$\therefore \sim I. \sim S$
3	24	Ex-3		10	$[(p \vee \sim q). (q \vee \sim q)]$ $(p \supset \sim q)$	$[(p \vee \sim q). (p. \sim p)]$ $(p \supset \sim q)$
4	39	Right	Q.9		$\dots \equiv \sim q. (p.q) \supset r\}$	$\dots \equiv [\sim q. (p.q) \supset r\}$
5	39	L.Ex.7	Q.8	whole Que.	Valid and which invalid	Cancel whole Que.
6	39	R	Q.9	2	Correct or in correct	True or False

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचा / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : १२ वी					विषय : तर्कशास्त्र	माध्यम - मराठी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
१	१०	उजवी	२	उदा.५	I विधान	O विधान
२	१३				SAP चे PIS	SEP चे PES
३	१४	उजवी	५	५	निष्कर्षणाचा सराव	संपूर्ण प्रश्न रद्द समजावा.
४	२५	डावी	प्र२		जोड्या लावा.	संपूर्ण प्रश्न रद्द समजावा.
५	३९	डावी	प्र.४ उदा.२/३		$(x)(\sim Fx \supset Wx)$	$(x)(\sim Fx \supset \sim Wx)$
६	३९	उजवी	प्र.७ उदा.१		विधेय तर्कशास्त्र व विधान तर्कशास्त्र यातील फरक स्पष्ट करा.	हा प्रश्न रद्द समजावा.

पाठ्यपुस्तकातील चुकांचे / त्रुटींचे शुद्धिपत्रक

इयत्ता : १२ वी					विषय : तर्कशास्त्र	माध्यम - इंग्रजी
अ. क्र.	पान क्र.	स्तंभ	परि-च्छेद क्र.	ओळ क्र.	पाठ्यपुस्तकातील मजकूर	सुधारित मजकूर
1	13	R.	Q.2	(vi)	'I' proposition	'O' proposition
2				13	'SEP'	'SAP'
3	21 72	R L	(iii)	1	Associative Laws	Rule of Association
4			(iv)	1	Distributive Laws	Rule of Distribution
5			(v)	1	Communicative Laws	Rule of Communication
6	27	L	2	1	Sm	Sn
7	14	L	Q.5		Exercise of Education	Cancel
8	38	R	Q.7	1	Explain the difference between propositional logic and predicate Logic	Cancel